

BUITEN

22^E JAARGANG N°. 26

ZATERDAG 30 JUNI 1928

OOST EN . . .

INHOUD:

DE STRAAT VAN DE FLUITSPEELSTER, DOOR H. DE VERE STACPOOLE (26)	BLZ. 302
ZIJPENDAL (GEÏLL.), DOOR RO VAN OVEN	BLZ. 301—305
IETS OVER CACTUSSEN (GEÏLL.), DOOR P. KOOY	BLZ. 306—307
DE STRIJD, VRIJ NAAR BERCOVICI, DOOR F. M.	BLZ. 306
VAN „DIE SUID-AFRIKAANSE LAND” (GEÏLLUSTREERD), DOOR A. W. FRANCKEN	BLZ. 308—311
IN HET RIJK DER STILTE, DOOR CHARLES G. D. ROBERTS	BLZ. 311
DE VIJZELGRACHT TE AMSTERDAM. TOT ONDERGANG BESTEMD (ILLUSTRATIE)	BLZ. 312

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

De Straat van de Fluitspeelster

26) DOOR H. DE VERE STACPOOLE

PHEIDON trok een leelijk gezicht.
 „Ik moet mijn visch naar de markt dragen; ze is zwaar genoeg; maar ik zou nog liever de visch met Myrmex er bij dragen dan nogmaals uw beurs”.
 „Bij den Hond van Egypte”, lachte Diomedes, terwijl hij langzaam voortreed, met Pheidon naast zich, „ge zoudt mijn beurs nu licht genoeg vinden. Gij behoeft geen beurs voor mij te brengen — slechts een boodschap”.
 „Een boodschap!” mopperde de jongen. „Mijn werk is visch te brengen — ik ben geen slaaf”.
 „Geen slaaf kon mijn boodschap overbrengen, of voor mij doen, wat gedaan moet worden; slechts een vriend. Ik zal je alles vertellen. Wij zijn toch beiden zoons van Atheensche burgers; en als jij oud genoeg bent en ik nog leef, zullen wij beiden onze stem uitbrengen op de Pnyx, waar ik ongetwijfeld al eens naast je vader heb gezeten. Je bent een heel stuk jonger dan ik en de Fortuin heeft ons een verschillend lot toebedeeld. Hindert niet; de goden hebben je begiftigd met meer slimheid dan zij de meeste menschen schenken en jij kunt me helpen”.
 Zij waren inmiddels door de poorten gegaan en Diomedes sprong van zijn paard en bleef naast Pheidon loopen.
 „Je herinnert je het huis van Gyges, den bankier?”
 „Waar u mij buiten hebt laten zitten met de beurs?”
 „Juist. Welnu, Gyges heeft een dochter, waarmee ik wil trouwen, maar hij is mijn vijand; hij heeft zich tegen mij gekeerd, zooals alle menschen zich nu tegen mij gekeerd hebben; stuur ik een boodschap naar zijn huis, dan is hij in den Piraeus, kom ik in den Piraeus, dan is hij in Athene. Ik zou haar gisterenavond bezocht hebben, maar de deur werd niet voor mij geopend, zooals ze beloofd had. Hij houdt haar gevangen. Je brengt die mand visch naar de markt. Ik koop ze van je; breng ze naar het huis van Gyges als een geschenk. Zeg den portier, dat ze door een vriend gezonden wordt, knoop een gesprek met hem aan, probeer slimmer te zijn dan hij en als je denkt, dat hij omkoopbaar is, zeg hem dan mijn naam

en bied hem wat je wilt, desnoods vijftig minae van zilver, om mij hierbij behulpzaam te zijn”.

„Maar hoe kan de portier u helpen?”

„Dat weet ik nog niet. Ik verlang slechts één van twee dingen van hem — of dat hij mij in het geheim toegang tot het huis verschaft door die zijdeur, die gisteren voor mij gesloten bleef; of dat hij ze, zonder dat Gyges het bemerkt, voor haar opent, zoodat zij kan ontsnappen”.

Pheidon zweeg korten tijd.

„Ik zal doen wat gij mij vraagt”, zei hij ten slotte „en er is alle kans, dat diezelfde portier mij een gat in mijn hoofd slaat en dat hij eerst geld wil zien, voor hij zich laat vangen in uw net”.

„Zeg hem, dat het Diomedes is, die het belooft en toon hem dezen ring als bewijs voor wat gij zegt”.

Diomedes nam den zegelring van zijn vinger en gaf hem Pheidon over, die hem aan zijn duim stak.

„Het geld zal voor hem gereed liggen. Ik ben al bezig om mijn edelgesteenten te verkoopen en alles gereed te brengen voor mijn vertrek. Breng mij bericht, hoe het je gegaan is en ik hoop, dat je sukses zult hebben, want ik zweer bij het graf van mijn vader, dat ik anders de deur van Gyges' huis met geweld zal binnendringen, al moet het mij mijn leven kosten. Kom bij mij thuis om verslag te doen en moge je nieuws goed zijn, want niemand had ooit goede tijding meer noodig dan ik op het oogenblik”.

Hij nam afscheid van den jongen, steeg te paard en rende snel weg over het ongebaande veld, zonder op moeilijkheden acht te slaan. Man en paard schenen één wezen te vormen, met onzichtbare vleugels begiftigd.

Pheidon, die voortliep met de mand op zijn schouder, mopperde; eerstens moest hij den weg te voet afleggen, tweedens was de mand zwaar en derdens begreep zijn praktische geest, dat hij een onmogelijk iets op zich had genomen. Diomedes wou de dochter van den Meteek rooven uit het huis van haar vader; dat was de naakte waarheid en als dat mislukte — en honderd tegen één zelfs, als het lukte — zou ieder, die daarbij betrokken was, nog heel wat te verantwoorden krijgen.

Hij herinnerde zich het gesprek der beide mannen buiten den barbierswinkel en hoe zij den spoedigen ondergang van Diomedes voorspeld hadden.

Nadat hij zich had uitgescholden om zijn stomiteit, vergat hij ze, nam zijn mand op den anderen schouder en verdiepte zich in het schitterende denkbeeld van het komende avontuur, zooals een bader zich in zee stort.

Het was over negenen, toen hij door de Piraeïsche poort liep en tien minuten later stond hij voor het huis van Gyges. Maar hij klopte niet dadelijk aan; eerst bekeek hij nauwkeurig den heelen gevel van het huis, telde de ramen, die alle stevig met luiken gesloten waren en zocht waar het nauw merkbare zijdeurtje zat.

Toen liep hij naar de straatdeur en klopte.

Hij kon het geluid hooren weerkaatsen in de gang; hij wachtte, maar er kwam geen antwoord en hij hief juist weer zijn hand op naar den bronzen ring toen, zonder dat een voetstap hoorbaar was geweest of eenige andere beweging, het geluid van een grendel, die weggeschoven werd, zijn oor bereikte.

De deur scheen zichzelf te ontgrendelen.

Toen ging ze open en zag Pheidon, dat hij tegenover Bartjas stond.

„Wel”, zei deze, terwijl hij den jongen van het hoofd tot de voeten achterdochtig opnam, „wat verlang je?”

„Niets. Ik kom uw meester visschen ten geschenke brengen.”

„Van wien?”

„Van een vriend”.

Bartjas stak zijn hand uit en nam de mand aan.

„Hoe heet hij?”

„Hij heeft zijn naam niet genoemd. Maar, luister eens —”

„Ja?”

„Ik zelf zou u wel eens willen spreken”.

„Spreek dan en ga weg”.

„Ik kan het niet hier op straat zeggen”.

„Spaar je dan maar de moeite van het te zeggen”.

Bartjas sloeg de deur voor zijn neus dicht. Hij wist nu wat hij weten wou, maar niet, wat hij gewild had en bleef besluiteloos op straat staan.

Hij wist nu, dat Bartjas ongenaakbaar was; het was wel niet veel, maar toch iets, daar hij nu wist uit welken hoek de

wind woei. Het gaf niets zijn tijd aan Bartjas te verspillen.

Hij bleef een tijdlang staan, verdiept in gepeins. Toen ging hij naar het midden van de straat en keek weer langs den gevel.

In tegenstelling met Hippias, vergat Pheidon nooit iets. Zoo had hij ook niet het weinige vergeten, dat hij gezien had van het meisjesgelaat voor het open raam dien keer, toen hij Diomedes vergezeld had naar het huis van Gyges. Evenmin had hij het raam vergeten. Er waren vier ramen en het was aan het derde van de straat van de Poort van Mystae af, dat hij het gezicht gezien had.

Dat meisje was vermoedelijk het meisje, dat Diomedes zocht; de kamer, waar dit raam op uitkwam, was waarschijnlijk haar kamer; en als Gyges haar opgesloten had, was het meest waarschijnlijk, dat hij haar in haar kamer had opgesloten.

Hij keek op naar het gesloten venster, bukte zich, raapte een steentje op van den weg en wierp het naar de luiken.

Het steentje was klein en de tik op het houten luik als het pikken van een vogeltjes-snavel. Hij keek scherp naar de luiken. Waar zij samenkwamen was een spleet, een duim breed ongeveer, tot op een hoogte van drie of vier duim van de vensterpost. Alle planken-luiken in de stad hadden zoo een opening om een straal van licht en wat frissche lucht binnen te laten.

Bij den tik trilden de luiken en door de opening verschenen drie vingers van een kleine vrouwenhand.

De vingers sloten zich om het hout, de hand scheen het luik te schudden in een vergeefsche poging om het te openen; toen verdwenen de vingers.

DERDE HOOFDSTUK

DE HONDENDIEF

Pheidon stond op het punt Diomedes' naam te roepen, zoodat de gevangene zou weten, van welken kant het signaal was gekomen, maar hij bedwong zich, keerde om en liep weg in de richting van de Straat der Winden.

Hij wist nu, wat hij weten moest en het zoa dwaasheid zijn een naam uit te roepen, die, als anderen ze hoorden, wellicht ieder plan, dat gemaakt kon worden, zou verijdelen.

Bovendien kon hij er niets mee winnen, behalve dat het wellicht het meisje een hart onder den riem kon steken; en om het meisje bekommerde hij zich heelemaal niet. Erg gevoelig was hij niet en als Gyges in zijn huis een baal goederen had vastgehouden inplaats van een meisje, dat bevrijd moest worden, zou zijn belangstelling in het spel er niet minder om zijn geweest.

In de Straat der Winden dronk hij uit een fontein, zette zich neer op een steenen zetel naast een der huisdeuren en begon te piekeren over het probleem, waarvoor hij gesteld was.

Het was een verbazend moeilijk probleem, want hij had zich voorgenomen om niet slechts zijn gevangene te bevrijden, maar om het te doen zonder hulp van anderen; en niet slechts dit, maar om dat pakje veilig en ongemerkt aan het huis van Diomedes af te leveren.

Het moest gebeuren onder de bescherming der duisternis, in het uur, waarin de maan opkwam; en om het te doen, moest hij in het huis komen en zich, vóór het donker was, ergens verbergen.

Hij wist niet, hoeveel bedienden er in het huis van den Meteek waren, noch hoe de kamers gelegen waren, maar toch verwachtte hij zeker te slagen, als hij maar een schuilplaats kon vinden. Als hij ontdekt werd, zou hij zeker een pak slaag krijgen en misschien voor den magistraat gebracht worden; maar hij was zoo vaak geslagen door den wind en de zee en zijn vader, dat hij daar niet veel om gaf; en wat de rechters betref, rekende hij op Diomedes' bescherming en zijn eigen scherpzinnigheid om er met een lichte straf af te komen.

Hij kende de Atheensche huizen voldoende om te weten, dat er geen ingang was aan de achterzijde. De zijdeur en de voordeur waren de eenige toegangswegen en beide schenen ontoegankelijk; toch wanhoopde hij niet. Na een tijd lang zonder resultaat naar middelen te hebben gezocht, staakte hij zijn gepeins, daar hij uit ervaring wist, dat, als hij de zaak een tijdlang uit zijn hoofd zette, hij een oplossing van de moeilijkheid zou vinden, als hij er weer aan dacht.

Hij had den heelen dag voor zich en in zoo een geval was hij er de jongen niet naar om niet zijn vermaak te zoeken.

De goedkoopste en vaak amusantste vertooning in Athene

was een gerechtshof en daar er een dozijn gerechtshoven door de stad verspreid lagen, die steeds alle bezig waren, had men ruim de keus.

„Dàt Attica?” roept een figuur in een der tooneelstukken van Aristophanes uit, als men hem een kaart van Attica laat zien. „Ik kan hier geen enkel proces aan den gang zien. Attica! Geen sprake van”. Niet slechts Athene, maar het heele land van den Piraeus tot de heuvels voerde twistenden naar de gerechtshoven aan.

Het was zoo verrukkelijk eenvoudig om een proces te beginnen; als scheidsrechterlijke uitspraak gefaald had, behoefde men zijn tegenstander slechts voor het gerecht te dagen, hem onder eede allerlei slechte eigenschappen toe te dichten, getuigen op te roepen om zijn getuigen te logenstraffen en nadat de getuigenverklaringen waren geboekstaafd, beëdigd en in een kistje gesloten en verzegeld, was de zaak voor de grootste helft afgevoerd. Dan restte nog slechts al de getuigenverklaringen voor een jury van vrije en onbevooroordeelde burgers te brengen, die geen snars gaven om de letter van de wet, waarvan geen rechter voorzitter was, die rekening hielden met getuigen, die het „van hooren zeggen” wisten en die men, als men beklaagde was, kon influenceeren, door tijdens het spreken te weenen en te snikken.

Weinig vermoedend, hoe beu hij spoedig zou zijn van de wet, begaf Pheidon zich naar een klein gerechtshof, dat het dichtst bij de Straat der Winden was gelegen. Hij bleef er niet lang. Er werd een doodvervelende twist behandeld over den koop van een stuk land. Hij ging snel weg en zocht zijn vermaak op de Agora.

Hij had nog de zilveren drachme, die Diomedes hem gegeven had en hij droeg hem nog in dezelfde beurs — zijn mond. Hij had honger, maar hij had geen lust zijn geld aan eten te verdoen; dus keek hij rond of hij ergens een vriend kon vinden. Het was vaak gemakkelijk op de Agora een kleinigheid te verdienen door boodschappen te doen voor de koop-lui, ze te helpen hun kraampjes op te slaan of af te breken en zoo meer. Pheidon, die de broodmarkt met zijn bezoek vereerde, slaagde erin een roggebrood te bemachtigen, zonder het te stelen, te betalen, of ervoor te werken; door dezelfde handigheid kon hij de vruchtenmarkt verlaten, een tros druiven rijker geworden; toen maakte hij van een beschaduwde plekje op de bloemenmarkt zijn restaurant en dineerde daar op zijn gemak.

Het was elf uur.

Voor iedereen zichtbaar, maar onopgemerkt als een musch, kon hij iedereen zien. De verwonderlijke menigte boeide hem door haar bewegelijkheid, levendigheid en kleurenspeel; zooals een ander onder het eten een boek leest, las hij de menigte; hij zag vrienden samenkomen en scheiden, slavinnen, beladen met pakjes, huiswaarts keeren, Gorgas op jacht naar een invitatie voor een diner en Niceratus, die Gorgas ontweek; den bankier met een bundel papieren in een vouw van zijn opperkleed geklemd en den klerk van den bankier wegrennen om een boodschap te doen; markt-kruiers, jonge dandies, paardenkopers, wijsgeeren, leegloopers, kunstenaars, beeldhouwers, vreemdelingen, slaven, hij zag ze allen, sorteerde ze met zijn oogen en kon van iederen man zijn beroep en bedrijf opnoemen, even gemakkelijk als men uit een mand met fruit de appelen, dadels, kweeën, vijgen, perziken en peren kan uitzoeken.

Toen en bijna plotseling begon de menigte te dunnen en het rumoer der markt te verstommen; het koopen had geheel, of bijna geheel opgehouden en de kooplui telden hun winst en riepen kruiers om de ledige kraampjes weg te halen; terwijl het „hei! hei!” van de markt-vegers, die al bezig waren den rommel, die overal verspreid lag, op te ruimen, de lucht vervulde. Met het leeg worden van het marktplein waren ook de geluiden veranderd en Pheidon verliet de beschutting van het kraampje, rekte zich uit en keek om zich heen. Kinderen, pas van school, waren de Agora opgestormd, elkaar achterna zittend, schreeuwend en tot onder de bezems der vegers allerlei kleinigheden wegkapend; men kon hun kreten hooren van hun speelplaats achter de colonnade van Hermes en toen Pheidon zoo keek en luisterde, kwam plotseling het idee in hem op, dat hij vergeefs gezocht had in de Straat der Winden, het idee, waar hij zich hopeloos om had afgemarteld.

Hij had een middel gevonden om het huis van Gyges binnen te komen.

(Wordt vervolgd)

HUIZE ZIJPENDAL. ACHTERGEVEL

ZIJPENDAL

Op het oogenblik, dat dit artikel verschijnt, zal Huize Zijpendal bij Arnhem heel wat meer belangstelling trekken dan deze patricische woning in den loop der eeuwen te beurt gevallen is. Het schijnt wel, alsof een vredelievend verleden het voorbereid heeft op de vredelievende taak, die het thans vervult, thans, nu Indië en Nederland steeds dichter elkaar naderen, en het mogelijk zal worden, op den duur, Oostersche en Westersche beschaving elkaar beter te doen begrijpen. In de eerste plaats, dank zij de verbetering der verkeersmiddelen. Hoe kort is 't nog slechts geleden, dat een reis per mailboot, die drie à vier weken duurt, het summum van snelverkeer beteekende, terwijl nu, in September a.s., reeds een min of meer geregelde vliegdienst vice versa tusschen moederland en koloniën wordt georganiseerd, die het mogelijk maakt deze reis in 14 dagen te volbrengen. Onbegrensd zijn nog de openliggende mogelijkheden, mogelijkheden, waarvan de moderne mensch de wezenlijkheid volledig erkent. En naast het snelle verkeer de radiotelefonie, die iederen afstand heeft doen verdwijnen, en welke, eveneens binnen afzienbaren tijd, de beschavingen van twee elkaar oorspronkelijk wezensvreemde streken, met elkaar zal verbinden. Toch, dit alles is nog toekomstmuziek, weliswaar een toekomstmuziek, waarvoor de violen alreeds gestemd zijn, maar toch, vaag en verre zijn nog de klanken en daarom zullen velen dezen zomer opgaan naar de plaats, waar we de beschaving van Indië, naar Europeesch milieu overgebracht, op andere wijze zullen kunnen aanschouwen en zullen erkennen. De oude, eeuwenoude eiken en beuken van het landgoed „Zijpendal” zullen verwonderd terugdenken aan de dagen hunner prille jeugd, toen in de meeste gevallen alleen rustelooze avontuurjagers uittogen naar „Oost en West”, in deze zomerdagen op Zijpendal verenigd in broederlijke eensgezindheid in het koude Noorden, dat deze eensgezindheid volbracht. Niet heel veel

is bekend van de bewoners, van de stichters van „Zijpendal” maar stellig zullen ook bij deze de stoutmoedigen en roekeloozen hun weg door de wereld hebben gebaad. Wat echter de historie verhaalt van enkelen der gelukkigen, die dit heerlijke landgoed hun eigendom hebben mogen noemen, wijst op een vrij wat rustiger en bezadigder levensopvatting. Zonderling is 't, dat zoo weinig bezwaard bleef van „Zijpendals” historie, want al dateert het tegenwoordige huis pas uit de 18e eeuw, het type van het degelijke, Hollandsche, patricische landhuis, waarvan de specimina door heel ons land nog zijn bewaard, oorspronkelijk zou hier een jachtslot hebben gestaan, dat in den aanvang der 16e eeuw nog een rustplaats zou zijn geweest voor Karel van Egmont, den ridderlijken Gelderschen hertog, die wijken moest voor dien anderen Karel, Keizer van Duitschland, Koning van Spanje, Heer der Nederlanden. Rijk was de Veluwe aan wild en jagend door de dichte bossen, waar everzwijnen nog inheemsch waren, koos Karel van Egmont Zijpendal, ook Gulden Spijker geheeten, tot jachtslot uit. Al in 1430 vinden we den „Gulden Spijker” genoemd: toen immers liet Hertog Arnold van Gelre het bouwen, misschien wel als korenschuur. Spijker immers beteekent volgens Kiliaen „armamentarium agricolae, cella rustica” en waar het dijkje, dat de scheiding vormt tusschen de landgoederen Sonsbeek en Zijpendal, volgens v. d. Ven in de middeleeuwen de grens is geweest tusschen de Arnhemsche markten, is deze veronderstelling niet tog Karel, had het Spijker, het Gulden Spijker, zooals Zijpendal nog vele eeuwen later zal heeten, zijn vredelievende commerciële plichten laten varen, al heeft Karel zijn jachtslot dan ook niet louter als tijdelijke verblijfplaats beschouwd, waar de muren slechts weerklonken van jacht-hoorngeschal en jagerslatijn. Hij liet een groot gedeelte van de omringende bosschen geheel afsluiten voor de overige be-

woners der Veluwe, zoodat hij volkomen vrij was in zijn bewegingen. Tegen de helling, ten Oosten van de beek, waaraan Sonsbeek zijn naam ontleent en die afwisselend Sint Jansbeek, Molenbeek, en Groote beek heette liet Hertog Karel een wijngaard aanleggen. (De Sonsbeek werd ze ten slotte genoemd naar Anna van Sonsbeek, Wed. Sixtini, die een molen bezat, door de kracht van de Molenbeek in beweging gebracht). Maar Hollands klimaat gedooft geen druiveteelt: ruig waait er de wind en de zon stooft er zelden gloedwarm de vruchten. ☞ Blijkbaar behaagde Hertog Karel het verblijf in deze eenzaamheid in 1526 immers kocht hij van Gijsbert van der Hoeven den „gulden bodem” met een stuk land, nabij het Gulden Spijker; in 1528 werd door hem bovendien de oude boomgaard van het Gulden Spijker erbij gekocht. ☞ Het goed bleef echter niet in de familie der Egmonts: de oorlogen, door Karel gevoerd, hadden meer geld geëischt dan de schatkist van den hertog bevatte. En zoo moesten Karels erfgenamen het Gulden Spijker wegens krijgsschulden afstaan aan Steven van Ruytenborch. Deze Steven van Ruytenborch kreeg ook het kasteel Kannenburg bij Vaassen: maar blijkbaar was het bezit van twee kasteelen dezen krijgsmans al te omslachtig. Want hij verkocht dit laatste kasteel voor 600 goudgulden, d.i. voor omstreeks 1/2000.—, een zeer respectabele som voor die dagen. ☞ Van het Gouden Spijker heeft de familie Ruytenborch niet veel genoegen beleefd: in 1543 liet Keizer Karel, toen Gelre te vuur en te zwaard was veroverd, het landgoed in beslag namen en Stevens weduwe in rechten vervolgen. ☞ Hoe 't het landgoed in de 16e eeuw verder verging, is mij niet bekend: waarschijnlijk is het oude jachtslot nog tot omstreeks het midden der 17e eeuw blijven bestaan. In 1644 wordt Zijpendal voor het eerst als landgoed vermeld: in den achterkant van het thans nog bestaande huis is een steen gemetseld met het jaartal 1651. Misschien is toen in de plaats van het jachtslot een moderner gebouw gekomen: het tegenwoordige huis echter is nog bijna 100 jaar jonger. Het is een typische, 18e-eeuwsche patriciërs woning, waaraan echter latere geslachten menige misvorming hebben aangebracht. Daarop wijzen vooral de mansarde-vensters, de toren, twee uitbouwsels aan weerszijden, waardoor het strenge karakter van het huis wordt geschaad. De indeeling van den voorgevel, afgezien van details als ramen en dakvensters, welke zonder eenig oordeel des onderscheids werden gemoderniseerd, wijst geheel terug naar het 18e-eeuwsche type, dat zijn voorbeeld vindt o.a. in Amsterdams Raadhuis, thans Koninklijk Paleis, in de gebouwen door den bouwmeester Post geconstrueerd. Waaraan bovendien de later aangebrachte toren van Zijpendal herinnert. ☞ Als lastgever voor den bouw van de behuizinge, zooals deze thans, latere veranderingen uitgesloten, oprijst uit de breede grachten, die haar aan drie zijden omringen, vinden we genoemd Hendrik Willem Brantsen, een groot man in het Gelderland der 18e eeuw. Voorspoedig is de carrière geweest, die deze patriciër, wiens naam als uitmuntend financieër voor het nageslacht bleef bewaard, heeft gemaakt. 18 jaar oud was hij reeds secretaris van Arnhem, in 1740 werd hij secretaris bij de Gedeputeerde Staten der Veluwe. De Brantsens hebben Zijpendal in eere gehouden: waarschijnlijk dateeren de oude boomen uit hun tijd, al verhaalt de legende van 500-jarige kastanjes. ☞ Hoe het ook zij, de bezoekers der tentoonstelling Oost en West zullen zich kunnen verpoezen van de vermoedenissen, die iedere tentoonstelling met zich brengt, in bosschen, waarvan Geldersch Nederland haast het monopolie heeft. Dat eenmaal menschenwerk de natuur hier ordenend heeft ter zijde gestaan, is nauwelijks meer te bespeuren. Slechts de zoogenaamde Fransche tuin, naar goed 18e-eeuwschen trant in Le Notre-stijl opgebouwd,

WEST

een stijl, die in onze dagen, in modernen vorm, ook onze tuinen weder veroverd, getuigt nog volledig van de kunstzinnige zorg, door de familie Brantsen aan de tuinen besteed. ☞ Van geheel andere schoonheid is de groote vijver, die een uitzicht op de achterzijde van het huis openbreekt, herinneringen wekkend aan Versailles' Grand Canal. Al is hier de natuur niet beperkt en mochten de sprengen, ook zijpen genoemd, (waaraan de

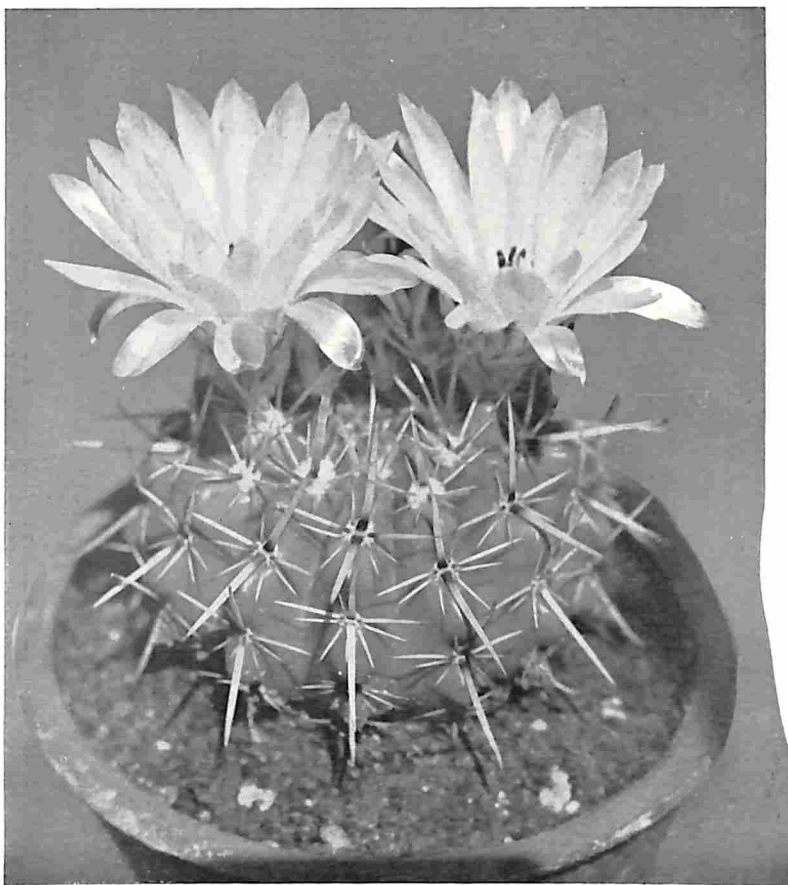
HUIZE ZIJPENDAL. GROOTE BOSCHVIJVER

plaats haar naam dankt), zonder stoornis zich vereenigen tot één groot, grillig gevormd watervlak. Na eerst het aanzijn te hebben gegeven aan beekjes, beken en kleinere vijvers. ☼ Nu onlangs is de laatste afstammeling van dit geslacht overleden: voordien was het goed reeds verkocht aan een groot-industriëel, die het thans aan de gemeente Arnhem ten geschenke heeft gegeven. — Door deze vorstelijke gift is het mogelijk geworden, dat, in dezelfde stad, waar zoo-veel Indische militairen hun laatste levensdagen slijten, Oost en West op een zoo bij uitstek geschikt terrein haar rijkdom, haar schoonheid kunnen toonen. ☼ Het landgoed werd voor dit doel aan de organisatoren der tentoonstelling verhuurd: moge het in de bedoeling van het gemeentebestuur liggen „Zijpendal” niet te verkavelen tot bouwgrond, maar het in zijn geheel te handhaven „tot nut van het algemeen”. Het is in deze dagen, nu blijkbaar weer een trek naar buiten, van de steden weg, de stadsbewoners in beweging zet, moeilijk een verzoening te vinden tusschen deze reactie op een ouden ontwikkelingsgang en het behoud van natuurmonumenten. Immers deze zijn voor den stedeling, wiens zenuwen op zoo zware proef worden gesteld in de drukbevolkte centra, een onmisbare levensfactor. Laat daar, waar geen onmiddellijke noodzaak aanwezig is om den stillen buiten te doen verdwijnen, ieder, die daartoe in staat is, medewerken om dezen levensfactor te handhaven. En daarom zij „Zijpendal” aanbevolen in de goede zorgen van Arnhems gemeentebestuur.

Ro VAN OVEN

IETS OVER CACTUSSEN

HET aantal cactusliefhebbers neemt in den laatsten tijd voortdurend toe. En geen wonder is het voorwaar, dat men zich aangetrokken gevoelt tot deze merkwaardig gevormde vetplanten, op zich zelve soms vaak reeds fraai, maar vooral een sieraad, als zij den bezitter gelukkig maken met hunne mooie, groote, kleurige bloemen. ☼ Den cactusliefhebber staat een groote keuze ter beschikking. De beginneling zij echter zoo verstandig zich aanvankelijk te bepalen tot het koopen van soorten, die spoedig en onafgebroken elken zomer bloeien, b.v. *Mamillaria Bocasana*, *M. gracilis*, *M. Wildii*; *Echinocactus microspermus*, *E. minusculus*, *E. Ottonis*, *E. Quehlianus*; *Echinopsis Eyriesii*, *E. gemmata*. Wie al terstond zich de zeldzaamste soorten aanschaft, die meestal moeilijk te behandelen zijn, zal dikwijls teleurstelling ondervinden, een teleurstelling, die aan de liefde voor deze wondere planten misschien een einde zal

ECHINOCACTUS SUBMAMMULOSUS MET GEEL-WITTE BLOEMEN

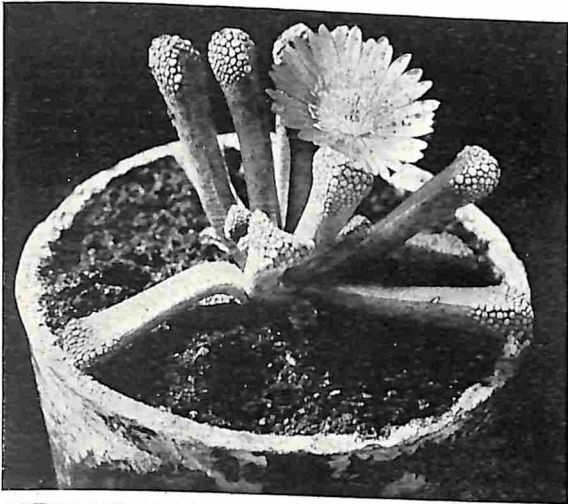
maken. ☼ De meeste cactussen bloeien bij goede behandeling weliswaar elk jaar, maar niet ieder weet, welke behandeling ze vereischen, of neemt de noodige voorzichtigheid in acht. Als men bijvoorbeeld een cactus met koud weer water geeft en dan

het ongeluk heeft tegen den pot te stooten, kan het gebeuren dat een wortel breekt en de plant langzamerhand wegtrot. Daartegenover staat een soms wonderlijke taaiheid: gaat b.v. een plant van beneden of van boven af rotten, dan kan men het rottende gedeelte wegsnijden, men bestuive daarop het gezonde gedeelte met houtskoolpoeder, late het een paar dagen drogen, waarna het in zandige aarde moet worden opgepot. Betreft dit het bovenstuk, dan kan men dit als stek gebruiken, die dan weer spoedig wortels zal vormen en verder groeien. In het begin make men de aarde echter niet te vochtig. ☼ De beste resultaten bereikt men met een algemeen grondmengsel, bestaande uit twee of drie delen goed verteerde zuivere bladaarde, één of twee delen gewone zwarte tuingrond en één deel scherp zand. *Phyllocactussen*, *Epiphyllums*, *Rhipsalissen* en slangvormige *Cereussen* verlangen wat meer bladaarde en minder zand; ook houden zij zeer van wat fijn turfstrooisel door den grond. *Echinocactussen*, *Mamillaria's*, *Echinopsissen* en *Echinocereussen* geve men bovendien nog één deel kalkpuin en één deel goed verteerde klei of leem ¹⁾. ☼ Des zomers heb ik mijn cactussen buiten in een glazen bak, des winters op zolder, ook in een glazen bak, maar met vriezend weer dek ik deze toe met kranten; den geheelen winter geef ik geen water. Ik laat ze overdag zooveel mogelijk van het licht genieten en het winterzonnetje. Beginnen mijn planten in Maart, April leven te vertoonen, wat men in den kop kan zien, dan begin ik van lieverlede water te geven, eens in de 14 dagen of 3 weken, naar gelang het weer is. In Mei kunnen de planten buiten staan; ze dienen dan echter tegen nachtvorsten beschermd te worden. In September hale men ze weer binnen. Vorst kunnen onze cactussen niet verdragen. ☼ Laat men ze in een zonnige binnenkamer overwinteren, dan kunnen ze wel eens per 14 dagen water hebben, echter niet wanneer de aarde nog nat is. 't Liefst geve men lauw water, of, wat beter is, regenwater; in den zomer kunnen ze tamelijk veel water hebben. Behalve begieten moet men de cactussen op warme dagen geregeld bespuiten met een bloemenspuitje, dat het water als een fijne nevel op hen doet neerkomen; ook verlangt de cactus veel frissche lucht. Dit zijn allemaal factoren, die er toe bijdragen, de vetplanten in 't algemeen te doen groeien en bloeien. ☼ Het zaaien van Cactuszaad is een bron van genot. Het is buitengewoon belangwekkend, de ontwikkeling van de plantjes gade te slaan, omdat ze telkens in hun jeugd van bestekeling veranderen, d.w.z. de stekels worden krachtiger ofwel ze krijgen andere vormen of een andere kleur; of de plant krijgt haakvormige stekels, recht naar voren, of naar beneden, met daaromheen een bundel andere stekels, ofwel de plant krijgt wolachtige aureolen om de stekels enz. Ook de plant zelf krijgt soms gedurende den groei, andere vormen bijv.: slangvormige of ingedeukte ribben enz. Dit alles maakt het zoo interessant de planten in hun ontwikkeling te volgen. ☼ Ik heb steeds met goed succes gezaaid volgens de aanwijzingen in het Cacteeënboekje van F. Thomas, uitgegeven door Neumann te Neudamm. Men neemt goed verteerden bladgrond met veel zand vermengd, verhit ze boven het vuur, zoodat alle plantaardige en dier-

¹⁾ G. D. Duursma. Onze Cactussen. Practisch handboek voor amateur kweekers. Uitg. Mij. Kosmos, Amsterdam.

ECHINOCACTUS FIEBRIGIE MET GRANAAT-ROODE BLOEM

MESEMBRIANTHEMUM SCHWANTESII
MET BLAUW-GROENE BLOEM

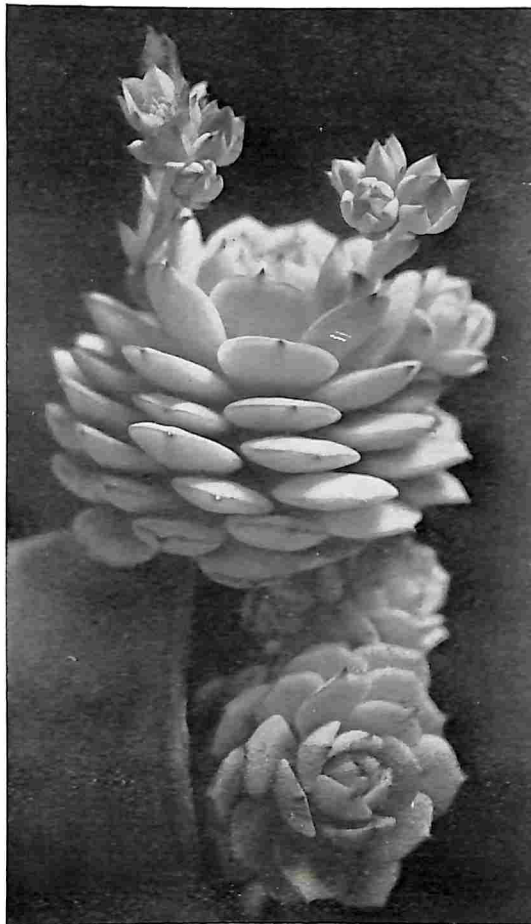
den vorm van een langwerpigen broei-
bak, van voren laag en achter wat hoo-
ger. Is dit geschied, dan neemt men
een plankje of glaasje, en gaat de aarde
aandrukken; is men daarmee klaar, dan
gaat men, naar het aantal soorten,
ook akkertjes maken, wat gemakke-
lijk met een glaasje gaat. De voor-
bereidingen zijn getroffen, en nu gaan
wij zaaien op de volgende manier. Men
neemt een puntig houtje, maakt
dat telkens vochtig en neemt telkens
een zaadje, dat met een lichten druk
op de aarde gezet wordt, een tikje er
in. Men kan op een centimeter afstand
zaaien. Vervolgens bespuitte men het
zand goed met een bloemenspuit,
maar zoo, dat de zaadjes niet wegspoelen.
Dan neemt men een ruit, besmeert
deze met aangengeld poederkrijt,
en zet het bakje voor een zonnig
venster binnenshuis. Men moet
goed opletten, dat de aarde niet uit-
droogt. Sommige soorten komen na
8 à 14 dagen op. Als ze de grootte
van een boon hebben, kunnen ze in
potjes gezet worden en 's zomers met
de andere buiten worden gebracht,
waar ze van Mei tot en met September
kunnen blijven. Bij dit artikel zijn
afbeeldingen van vijf licht bloeiende
cactussen opgenomen, slechts zeer we-
nige dus van de duizenden soorten, die
bestaan. De Echinocactus submam-
mulosus (bladz. 306) heeft een zeer eigenaardige bestekeling:
twee dikke stekels over elkaar, de bovenste iets korter dan
de onderste, daaromheen een bundel dunnere stekels en ge-
groefde ribben; dit is een mooie bolcactus, die bij goede be-
handeling ieder jaar bloeit; de kleur der bloemen is licht
zwavelgeel. De Echinocactus microspermus Web., uit Argen-
tinië (bladz. 307) bloeit rijkelijk ieder jaar met groote oranje-
gele bloemen met donker hart. Hij heeft een fijner bestekeling
dan Echinocactus submammulosus en een haakvormigen
middenstekel. Echinocactus Fiebrigii (bladz. 306), iets don-
kerder van kleur, heeft granaatroode bloemen en bloeit
eveneens elk jaar. De Mesembrianthemum Schwantesii (bladz.
307) is een licht blauwachtig groen mooi bloeiertje, met
eigenaardige bladtoppen. De Echeveria, ten slotte (bladz.
307), van dezelfde kleur — de buiten-bladeren zijn echter
groenachtig met roode spitsen — heeft oranje bloemen.
Alle afbeeldingen geven de planten iets kleiner dan hun
natuurlijke grootte weer. Mogen deze mededeelingen tot
het opwekken van liefde voor de cactussen bijdragen, en
den beginnenden liefhebber van eenig nut zijn!

P. KOOY.

De Kruittoren te Hoorn

De Kruittoren te Hoorn, de enige overgebleven verdedigingsstoren van de om-
walling der stad in 1508, zal gerestaureerd worden. Immers in een der laatste
zittingen der Staten-Generaal is besloten, dat de Provinciale Staten van Noord-
Holland een subsidie van f1800.— zullen verleen als provinciale bijdrage in
de kosten van herstel. Gedeputeerde Staten hadden voorgesteld afwijzend te
beschikken.

lijkeorganis-
men dood
zijn, en laat
de aarde af-
koelen; dan
zeziftendoor
een zeef
of vergiet,
daarna ze
weer aan-
vochten.
Vervolgens
vulle men er
een zaaipan
mee, of, zoo-
als ik dat ge-
woonlijk doe,
een houten
kistje, in

ECHEVERIA MET ORANJE-BLOEM

— Dien mid-
dag heerschte
de vreugde
rond Talpa's
molen; er werd
mama līga
gegeten van
het eerst-ge-
maalde ko-
ren, er werd
wijn gedron-
ken, er werd
gezongen. —
Toen trok-
ken ook de
Hongaarsche
boeren naar
den Roemeens-
chen molen,
en één voor
één meng-
den zij zich
onder de
dansenden.
Reza bleef

DE STRIJD

ALS een baken voor smokkelaars stond Reza's wind-
molen op de nieuwe Roemeensch-Hongaarsche grens,
als een wit sprookjes-kasteel tusschen poesta en
Kartheden. — En wanneer de herfst kwam, trok-
ken dag en nacht de lage ossewagens, zwaar opgeladen met
graan, langs den weg, die naar den molen leidde en dan kam-
peerden de boeren op Reza's grond. Als dan 's nachts de
berketakken knetterden en de geur van aan het spit ge-
braden lamsvleesch de lucht vulde en de afgespannen ossen
graasden, nog sleepend met het juk, dan heerschte daar
grootte vroolijkheid. Dan kwamen na zonsondergang de meis-
jes uit den omtrek om te babbelen en te lachen met de ste-
vige boerenjongens en bij den juichenden en klagenden klank
der zigeunerviolen te zingen en de czárdás te dansen. Maar
boven het geluid van muziek en lach klonk steeds de stem
van den wind door de wieden, soms snerpnd langs de oude
weervaan. Er waren altijd twee kampen daar bij
den molen, één van de Magyaren,
één van de Roemenen. — Reza's
beide zonen waren in den oorlog
gebleven en daarom haatte de oude
molenaar de Roemenen in stilte. Maar
op zijn grond bewaarde hij den vrede
tusschen de beide kampen. — Marga
was hem over, tot troost en steun,
Marga — blauwe oogen, volle roode
lippen, tanden blank als gepolijste
rijst, dikke, bruine vlechten. Sterk
en groot als zij was, verzette zij meer
werk dan ooit de beide jongens ge-
daan hadden. Dien herfst spraken
de boeren over een nieuwen molen,
een grooteren, modernen molen,
die een paar honderd meter verder ge-
bouwd zou worden, een Roemeens-
chen molen. Het duurde niet lang
of daar kwamen van over de Kar-
pathen lage ossekarren opgeladen
met zwaar eikenhout, met molenste-
nen. En des Zondags trokken de
Roemeensche boeren naar den aan-
bouw, hielpen met het recht leggen
van een balk, het glad schuren van
een steen. Dmitri Talpa was de eige-
naar. Nog voor de eerste sneeuw
viel, kwam de gebaarde priester der
Roemeensche kerk, gevolgd door het
halve dorp, om de molenstenen in te
zegenen. En toen zij langs Reza's mo-
len trokken zongen zij — de koorkna-
pen, de vrouwen en de zigeunerviolen.

ECHINOCACTUS MICROSPERMUS WEB.
ORANJELE BLOEM, DONKER HART

binnen, voelde zich de vijand van allen daar. ☞ Jon Talpa, Dmitri's zoon, keerde terug uit militairen dienst, Jon, die in den oorlog, toen Roemeensche soldaten door het dorp trokken met geladen geweer over Marga gewaakt had, haar verdedigend tegen de soldaten van zijn eigen volk. En nu vond hij tusschen zich en het eenmaal gedroomde geluk den Roemeenschen molen als een scheidenden muur. Den eersten avond, dat Jon na zijn terugkeer de herberg binnentrad, ontmoette hij daar Yanosh Bart, die Hongaarsch soldaat geweest was. Yanosh begroette Jon met een beleedigende opmerking. Jon antwoordde niet direct, keek met de handen in den zak over Yanosh weg naar den hoek, waar Marga zat. ☞ Ze zagen elkaar een oogenblik recht in de oogen en het was Jon, als werd hij plotseling grooter, breeder, — Hij keerde zich naar Yanosh; maar zijn vrienden omringden hem reeds, zij wilden geen strijd. — „Kom, drink me: ons, Jon, Laat dien gek!” ☞ Zoo werd de scheiding tusschen beide deelen der bevolking steeds grooter. Men sprak van een afzonderlijke herberg en een eigen school voor de Roemeenen. Dmitri Talpa werd de ongekozen vertegenwoordiger van zijn natie, Reza van de zijne. De beide molens werden de symbolen van overwinnaars en overwonnenen. ☞ Op Kerstmis stroomden de boeren in twee aparte rijen de kerk uit. Geen vrede was in hun harten.

Jon en Marga waren de laatsten. Zij kenden elkanders verlangen. — „Gelukkige Kerst, Marga!” — Maar Marga kon geen woorden vinden, drukte slechts stevig Jon's aarzelend uitgestoken hand. ☞ En laat dien nacht, toen de pretmakers van het vele eten en drinken in slaap gevallen waren, verliet Jon den molen van zijn vader. Lang behoefde hij niet te wachten, eer de deuren van Reza's molen piepten en Marga op hem toesnelde. — „Marga-Margutza!” — „Jon-Jonica!” ☞ Den volgenden Zondag ontmoetten de beide molenaars elkaar in de herberg.

— „Hoe waait de wind?” vroeg Talpa met een schamperen lach. Het bloed steeg Reza naar het hoofd. — „Ik haat den wind, zooals ik jou haat”, schreeuwde de Hongaar woedend. — „Ik houd van den wind”, antwoordde Talpa. Reza goot zijn glas in eenen teug achterover. — „Blies hij de vlammen maar in je molen!” De woorden speten hem onmiddellijk. Maar de Roemeensche boeren hadden het reeds opgevangen. „Zoo, dus je wilt den brand steken in Talpa's molen, hè? Aha! Is het dat!” — „Dat heb ik niet gezegd”, antwoordde de oude. — „Dat is waar, hij heeft het niet gezegd”, kwam Talpa. „Maar als mijn molen brandt, weten we tenminste wie het deed. Wat jullie?” En hij wendde zich tot zijn aanhangers. ☞ Dien nacht werd Reza plotseling gewekt door een ongewoon geluid buiten. De gedachte, dat iemand Talpa's molen in brand zou kunnen steken, deed hem uit bed springen. Eerst nadat hij zich overtuigd had, dat alles donker en rustig was, ging hij weer ter ruste. Maar slapen kon hij niet meer. En den volgenden nacht en den daarop volgenden was het hetzelfde. ☞ In enkele weken werd hij door diezelfde vrees de wachter van Dmitri's molen. Hij beluisterde gesprekken tusschen zijn eigen menschen, spioneerde, zwierf 's nachts gewapend rond Dmitri's eigendom. De molen van den ander werd hem belangrijker dan zijn eigene, naarmate de onrust onder de Hongaren toenam en heethoofden meer plannen smeedden tegen de tegenpartij. ☞ Zoo ging de winter voorbij. Paschen kwam. Te middernacht voor de Paasch verzamelde oud en jong zich voor

de kerk om deel te nemen aan de aloude paaschgebruiken. En daarna verspreidden zich de jongeren om met brandende toortsen in de hand bij iedere hut de paaschboodschap te brengen: „Christos a inviat!” ☞ Zijn koortsig brein had Reza reeds dagen en weken van tevoren ervan overtuigd, dat dit het gevaarlijkste oogenblik zou zijn. Zij droegen immers brandende toortsen, allen, ook de heethoofden. — Tegenover Talpa's molen verborg hij zich met het geweer in de hand in het kreupelhout. ☞ Daar kwamen zij. In den donkeren nacht knetterden en sputterden de flambouwen en zonden een vonkenregen ten hemel. Een honderd stemmen riepen en zongen. Pistoolschot volgde pistoolschot. Spoedig passeerde de stoet Talpa's molen. Reza beefde van angst en opwinding. Hij zou neerschieten dengeen, die den molen te dicht naderde met het vuur. Maar het gevaar trok voorbij. ☞ Jon en Marga waren ergens gezamenlijk uit den troep getreden. — „Marga, heb je met je vader gesproken?” — „Neen, Jon, het is nutteloos. Hij is zoo rusteloos en opgewonden. Hij zegt niets, eet niets, slaapt niet . . .” ☞ Jon kende Marga's toewijding voor haar vader, wist, dat zij niets tegen zijn zin zou doen. — „Waarom moeten steen en hout tusschen mij en het geluk staan?” mompelde Jon. — „En mijn geluk dan?” voegde Marga er met een snik aan toe. ☞ Het was alsof die enkele woorden

Jon tot een plotse-ling besluit brachten. Zijn vaders molen leek hem een grafsteen, waaronder hij levend begraven lag. — „Ga naar huis, Marga, en bid voor mij.” „Jon, wat is er? Wat ga je doen . . .” „Ga naar huis!” zei Jon opnieuw, terwijl hij Marga zacht in de richting van Reza's molen drong. — Het klonk haar als een bevel. ☞ Toen de schijn der toortsen in de verte verdween en het lawaai van stemmen en schoten verstorven was, richtte Reza zich op. Hij was onvermoeid, uitgeput. Juist toen hij zijn schuilplaats zou verlaten, zag hij een

VAN „DIE SUID-AFRIKAANSE LAND”. „MORGENSTER” TE SOMERSET-WEST

man een eind verder uit de struiken komen. Met brandende oogen staarde Reza naar de gedaante, die daar op den molen aansloep. — Dat was — dat moest de brandstichter zijn. ☞ Hij wilde schreeuwen. Zijn keel was als dichtgesnoerd, zijn voeten leken loodzwaar. De sluipende gestalte naderde den molen, en — Reza zag het duidelijk — hij droeg een kan, zette die neer, ontstak een toorts. Dan goot hij iets langs den houten wand van den molen . . . Met een schok kwam de oude molenaar tot zichzelf. Hij bracht het geweer in den aanslag, haalde met bevende vinger den trekker over. ☞ Zwaar als een kanonschot viel de knal in de stilte. Reza snelde op de molen toe, lette niet op het lichaam van den brandstichter, maar doofde met zijn jas de vlammen, die al langs het hout speelden en schreeuwde om hulp. Talpa was de eerste, die verscheen. — „Zoo — wou je mijn molen in brand steken!” schreeuwde hij, terwijl zijn groote handen Reza's keel omsloten. — „Hij niet — hij niet”, riep de gewonde man. „Hij niet . . . ik . . .” ☞ Talpa boog zich over dien ander heen. — „Jon, mijn zoon . . . jij?” — „Ik . . . de molen staat tusschen mij en Marga . . . Laat het branden . . . laat het . . .” — „Wie deed het?” opnieuw had Talpa Reza beetgegrepen. — „Laat hem, vader. Hij verdedigde uw molen . . . tegen mij . . .” ☞ Toen Marga vol angst naar Talpa's molen snelde, was Jon reeds binnengedragen. Zijn wond was, hoewel pijnlijk, niet gevaarlijk. Spoedig kwam ook de inderhaast geroepen priester, die tevens de dokter was. ☞ En terwijl deze en Marga Jon verzorgden, stonden

de beide molenaars tegenover elkander, niet langer vijandig, maar met een begin van begrijpen. ☞ Reza sprak. — „Soms komen de winden uit verschillende richtingen over het gebergte en zij bevechten elkaar. Maar in de kloof vermengen zij zich en samen drijven zij de wieken van den molen. Jouw molen. Mijn molen. Zoo is het met de menschen. Jouw volk. Mijn volk. Als de tijd komt, worden vele winden één wind. Zoo zal het zijn met de kinderen van Jon en Marga”. — Hun handen verenigden zich in stevigen greep.

Vrij naar BERCOVICI

F. M.

VAN „DIE SUID- AFRIKAANSE LAND”

(Vervolg)

EEN andere bevolkte stad, evenals Johannesburg aan den zuidelijken voet van Witwatersrand gelegen, is Krugersdorp; men bevindt zich hier midden in het uitgestrekte gebied der goudverrijen; dat ook het aantrekkelijke natuurschoon in de omgeving niet ontbreekt, bewijst de afbeelding op bladz. 311. Deze waterval is in zijn geheel 66 meter hoog, hij is in drie cascaden verdeeld en het grootsche effect van het neerstortende water wordt niet in geringe mate verhoogd door de entourage, bestaande uit grillige, begroeide rotsklompen. — Noordwestelijk van Krugersdorp verheft zich Magaliesberg, waar de Limpopo of Krokodil-Rivier ontspringt, aan den voet ligt de fraaie, in 1850 gestichte plaats Rustenburg. Het gebergte vormt in deze streek de scheiding tusschen het Hooge-Veld en het Boschveld, ten zuiden ervan is de temperatuur gematigd, doch aan de tegenovergestelde zijde heerscht een warm sub-tropisch klimaat. Ten gevolge hiervan worden er uitstekende resultaten verkregen met de cultuur van suiker, koffie, thee, tabak, rijst, katoen en nog vele andere voortbrengselen, die in het, betrekkelijk op korten afstand gelegen Pretoria, onmogelijk zouden kunnen gedijen. Overigens treft men hier prachtige boomgaarden aan met allerlei soorten vruchtboomen en verder uitgestrekte velden, waarop tarwe, maïs (milies) en andere graansoorten verbouwd worden. De afbeelding op bladz. 310 laat zien, hoe steil de rotswanden van het gebergte hier en daar zijn, op vele plaatsen moesten dan ook de wegen met veel geduld en inspanning voet voor voet in het gesteente worden uitgehouwen. ☞ Natuurlijk zou er over het uitgestrekte gebied van Transvaal nog heel wat te vertellen zijn, liever willen we echter tot slot eenige woorden wijden aan het Moederland van Zuid-Afrika: de Kaap-Provincie, de grootste van de vier. — Dit land bestaat voornamelijk uit langgerekte bergketenen, wier hoofdrichting meestal Oost-West is, afgewisseld door een menigte min of meer hooggelegen vlakten en heuvellandschappen. In het centrale, zuidelijke gedeelte strekt zich een eigenaardig — tusschen 1000 en 1500 meter hoog — terras uit, de zogenaamde Karroë, oorspronkelijk een Hottentotsche naam, die „harde” of wel „verschroeiide vlakte” beteekent. Hoe grijs en uitgedroogd dit gebied zich meestal — vanuit den trein gezien — ook aan ons voordoet, toch is de bodem buitengewoon vruchtbaar; de talrijke bewoners houden zich in hoofdzaak met de struisvogel- en schapenteelt bezig. De oorzaak van dat troosteloze voorkomen is gelegen in de ontzettende droogte, welke er geregeld heerscht. Wel heeft men hier en daar door kunstmatige bronnen een weinig in dit gebrek trachten te voorzien, doch een voldoende besproeiing, waardoor het terrein volkomen tot zijn recht zou komen, is natuurlijk buitengesloten. Het bewijs van de groote vrucht-

„RHONE” TE GROOT DRAKENSTEIN

baarheid is stellig gelegen in het feit, dat reeds na enkele der hoogst zeldzame regendagen de vlakte één kleurig bloementapijt gelijk! ☞ In verschillende streken der Kaap-Provincie worden diamanten gevonden, wereldberoemd zijn de mijnen te Kimberley en Beaconsfield, die samen sedert 1912 één groote stad vormen. Ze liggen in het noordelijke Griqualand-West, dat in het jaar 1880 bij de Kaapkolonie gevoegd werd; men vond hier de eerste diamanten in 1870, het gebied kwam voornamelijk door toedoen van den bekenden diamantenkoning Cecil Rhodes tot hoogen bloei. Ook de belangrijke havenstad Port Elisabeth dankt voor een groot deel haar opkomst aan de ontdekking der diamantvelden, van hier worden de kostbare steenen naar alle wereldstreken uitgevoerd. De beide andere groote havens zijn Kaapstad en East London, ze worden alle drie geregeld door de booten der Holland-Afrika Lijn aangedaan; een fraaie bezienwaardige stad in het binnenland — tusschen Port Elisabeth en East London gelegen — is Grahamstown. — Ten zuiden van Kaapstad bevindt zich het langgerekte bergachtige Kaap-Schiereiland, dat in de bekende Kaap de Goede Hoop eindigt en door een lage vlakte van het overige deel der provincie gescheiden wordt; in het tweede gedeelte van dit artikel willen we aan de hand van een serie afbeeldingen het een en ander over deze prachtige streek vertellen. ☞ Dit zuidelijke

„ONVERWACHT” TE WELLINGTON

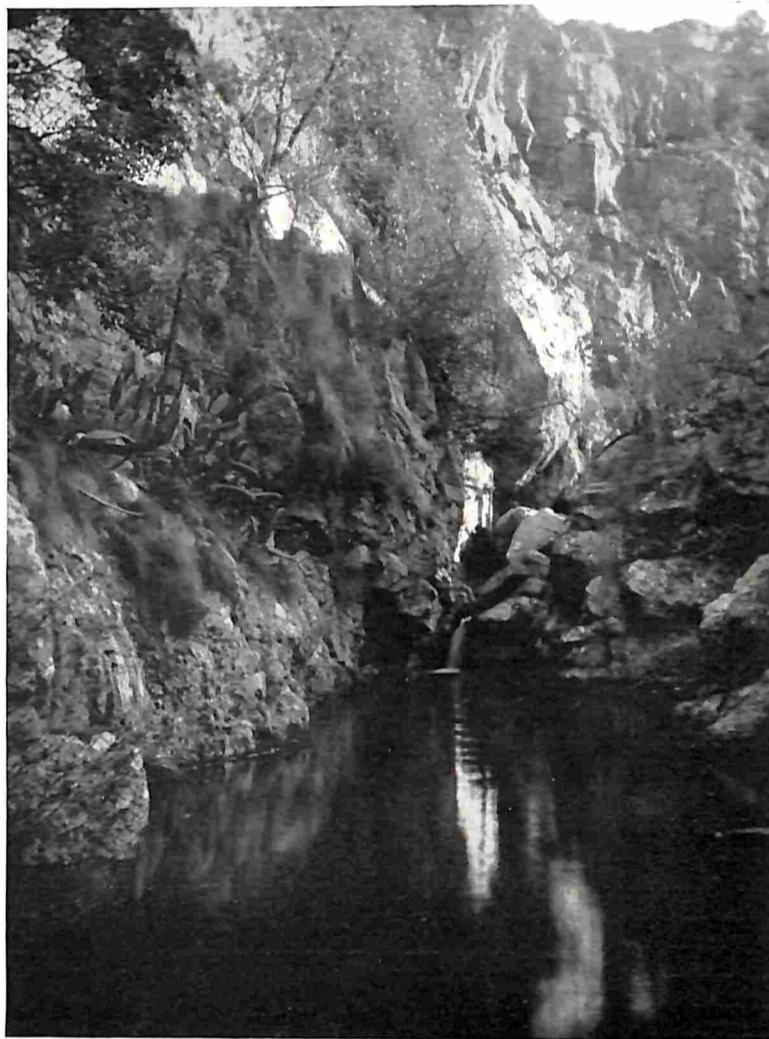
voorgebergte werd in 1486 ontdekt door Bartholomeo Diaz, tijdens een mislukte poging om den zeeweg naar Indie te vinden. De eerste Hollanders, die de Kaap bezochten, waren Jan de Molenaar (1595) met vier schepen en in 1601 Joris van Spilbergen, van wien o.a. de namen Tafelberg en Tafelbaai afkomstig zijn. In het jaar 1606 zaaide Matelief de Jonge eenige soorten groenten uit aan den voet van den Tafelberg en liet op het Robbeneiland in de Tafelbaai drie rammen en zeventien ooen achter, opdat de schepen der Oost-Indische Compagnie op dit gedeelte van de verre Indische reis versche proviand zouden kunnen innemen. Het schijnt, dat een Engelsch kapitein — Keelay genaamd — het volgende jaar de vetste dezer schapen bij zich aan boord nam en er eenige magere beestjes voor in de plaats achterliet — wie zou hem ongelijk geven! — Merkw aardig was de postdienst, die de verschillende schepen der Compagnie, welke de Kaap aandeden, met elkaar onderhielden. Men legde de brieven namelijk neer onder eenige, speciaal voor dat doel bestemde en gemerkte steenen, op welke wijze ze gemakkelijk weergevonden werden. Tegen het einde der vorige eeuw is er bij graafwerk in Adderleystreet te Kaapstad toevallig zulk een steen voor den dag gekomen en in de vestibule van het postkantoor geplaatst: het opschrift met het jaartal 1622 is nog duidelijk leesbaar. ☞ Het belangrijke voordeel, dat de Oost-Indische Compagnie zou hebben van een blijvende Hollandsche kolonie aan de Kaap, werd het eerst ingezien door den scheepsdokter Jan Anthonie van Riebeeck, tevens een botanist in hart en nieren. De Heeren der Compagnie hadden wel ooren naar dit plan en zonden den 23sten December 1651 met dit doel drie schepen uit — de „Dromedaris”, de „Reyger”, en de „Hoop” — onder het opperbevel van van Riebeeck. Den 6den April van het volgende jaar landde de expeditie in de Tafelbaai en reeds drie dagen later was de kolonie officieel gevestigd. Weldra volgden nog twee andere vaartuigen — de „Walvisch” en de „Elephant” — om al het benoodigde aan te voeren. Niettegenstaande talloze moeilijkheden van allerlei aard, waarmede de gouverneur te kampen had, zette

deze toch met kracht zijn wil door en nam de nederzetting al spoedig in bloei toe. De cultuur der verschillende gewassen en vruchten, waaronder vooral die der wijndruiven, sinaas-appelen, perziken en abrikozen, gelukte uitstekend — het Kaapsche fruit is nog steeds beroemd! Dit gaf aan vele manschappen, wier diensttijd verstreken was, aanleiding, zich hier als landbouwer of vruchtenkweker te vestigen. De Compagnie steunde de ondernemingen dezer „vrije luyden” naar haar beste vermogen en moedigde zelfs velen hier te lande aan, naar die verre streken te emigreren ¹⁾. ☞ Van Riebeeck hield het bestuur in handen tot den 6den Mei 1662, toen hij door Zacharias van Wagenaar vervangen werd; op dat tijdstip bestond de kolonie uit ongeveer 200 blanken. Eerst na 1670 begon de nederzetting zich belangrijk uit te breiden: vele ondernemende Hollanders, aangelokt door betere vooruitzichten, scheepten zich met hunne huisgezinnen in en gingen vol moed het nieuwe leven tegemoet; de Compagnie verschafte hun vrije overtocht, een stuk land in eigendom en zelfs geldelijke voorschotten. Tusschen April 1688 en Mei 1689 nam het aantal kolonisten bovendien nog toe door de

1) Het was een vereischte, dat deze lieden protestant en van een onbesproken zedelijk gedrag waren.

overkomst van ongeveer honderd huisgezinnen Hugenoten, die naar ons land uitgeweken waren, nadat Lodewijk XIV den 23sten October 1685 het Edict van Nantes herroepen had ¹⁾. In het jaar 1754 bedroeg de blanke bevolking 5000 en in 1791 bijna 15000 zielen: onnoodig te vermelden, dat het grondgebied der kolonie zich in dat tijdsverloop eveneens belangrijk had uitgebreid. Bij de beschrijving der geschiedenis van Natal werd reeds opgemerkt, dat de eerste Britsche overheersching van 15 September 1795 tot 25 Maart 1802 duurde en dat de Kaapkolonie in Augustus 1814 als gevolg van de verovering op 10 Januari 1806 een blijvend Engelsch bezit werd. Het jaar 1820 bracht weer een groote uitbreiding van het aantal kolonisten met zich mede, de Britsche regering bevorderde namelijk de immigratie van ongeveer 5000 personen — de zoogenaamde „setlaars”, die van hoogerhand vrijen overtocht, grond en verdere ondersteuning ontvingen. Dat de oude Boeren nog steeds met hun hart aan Holland hingen, blijkt wel uit de geestdriftige wijze,

waarop Prins Willem Frederik van Oranje, de latere Koning Willem II, op Zondag 6 Mei 1838 bij zijn bezoek aan Kaapstad ingehaald werd. Tijdens de dagen van zijn verblijf werd er in Zuid-Afrika danig feest gevierd! — Des avonds was de stad schitterend geillumineerd en het bezoek, dat de Prins aan Stellenbosch ²⁾ bracht, kunnen we zonder overdrijving een ware triomftocht noemen. Overal had men feestelijke versieringen aangebracht en werd de hooge bezoeker met 21 saluutschoten en muziek ontvangen. ☞ Na den „grooten trek” (1836—1840) volgde in 1848 de uitbreiding der grenzen van de Kaapkolonie tot de Keiskamma-Rivier in het Oosten en noordwaarts tot aan de Oranje-Rivier. Op verschillende tijdstippen in de tweede helft der vorige eeuw is er achtereenvolgens nog meer gebied — door kaffers bewoond — aan haar bestuur toegevoegd. In het jaar 1853 werd er een „vertegenwoordigend” en in 1872 een „verantwoordelijk” bestuur ingesteld, waarna het resultaat van den oorlog met de Boeren-Republieken geleidelijk aanleiding heeft gegeven tot de stichting der Unie in 1910. ☞ Een eigenaardig over-

VAN „DIE SUID-AFRIKAANSE LAND”. MEERTJE IN DE MAGALIES-BERGEN

blijfsel uit den Hollandschen tijd wordt zonder twijfel gevormd door een tamelijk groot aantal oude huizen, die zich op verschillende plaatsen in het Westen der Kaap-Provincie bevinden en waarvan we er eenige bij dit artikel afbeelden. Al die 17de en 18de eeuwse woningen vertoonen een eigenaardige bouworde, welke we het beste met den naam van „Kaapsch-Hollandsch” kunnen bestempelen. Terwijl het grondvlak meestal T- of I-vormig is, bezitten ze bijna zonder uitzondering een min of meer hoog bordes met steenen stoep treden aan weerszijden of in het midden. De muren zijn witgekalkt en de sierlijk gekrulde geveltoppen met de rococoversieringen doen sterk aan Oud-Amsterdam of ook wel aan sommige Zaausche huisjes denken. De kozijnen zijn over het algemeen donker-groen of zwart geschilderd, vele der ramen met de kleine ruitjes werden indertijd in ons land vervaardigd. — De bekende Generaal Smuts zeide er van: „The old houses of South

1) Aan de Hugenoten — de aanhangers der Hervorming in Frankrijk — werd bij het Edict van Nantes, 13 April 1598 door koning Hendrik IV uitgevaardigd, godsdienstvrijheid verleend. (Tevens kwamen zij in het bezit van verschillende rechten, vervat in 91 openbare en 51 geheime artikelen. 2) Stellenbosch, na Kaapstad de oudste stad in de Kaap-Provincie, werd in 1681 gesticht door gouverneur Simon van der Stell (1679—1699); de plaats is bekend door haar uitstekende inrichtingen van onderwijs.

Africa are a common heritage of which all South Africans are proud, and are precious links binding us all together in noble traditions and great memories of the past. — In a world which, for the moment, has lost much of its beauty, let us help to keep alive respect for the old buildings which are not only charming and pleasant and peculiar to the country, but are also shrines of the spirit of our forefathers and of their faith in the land which is our home". ☞ In Kaapstad zelve herinneren nog slechts enkele gebouwen aan den oud-Hollandschen tijd. Een prachtig voorbeeld hiervan is het voormalige stadhuis; zijn statig bordes, de talrijke vensters met kleine ruitjes en het sierlijke klokketorentje maken het tot een juweel van architectuur! Het werd in 1755 gebouwd en is thans in gebruik als schilderijenmuseum van oud-Hollandsche en -Vlaamsche meesters, onder den naam van: „MichaelisGallery”.

Verder verdient de aandacht een fraai oud huis in Strand Street, vroeger gedurende tal van jaren door de familie De Wet bewoond en waarin tegenwoordig het „Koopmans-De Wet Museum” is gevestigd, een verzameling van oudheden, antieke meubelen en kostbaar porselein. Het merkwaardigste overblijfsel is evenwel het oude Kasteel „De Goede Hoop” van 1666, dat, hoewel menigmaal na dien tijd vergroot en versterkt, nog steeds in vrij goeden staat verkeert; het wordt voor een deel der bezetting als kazerne gebruikt. Jan van Riebeeck was al spoedig genoodzaakt, met de zijnen een fort ter verdediging tegen de Hottentotten en de wilde dieren op te richten. Deze oorspronkelijke vesting had een vierkant grondvlak en bestond uit aarden wallen en bastions, omringd door een gracht; daar binnen werden de houten woningen der beambten van de Compagnie en een steenen toren opgericht. Al spoedig zag men de noodzakelijkheid tot het stichten van een solider bouwwerk in: de eerste steen van de nog bestaande vesting werd in 1666 gelegd door Zacharias van Wagenaar. Zoo-

als in dien tijd gebruikelijk was, volgde men bij den aanleg de voorschriften van de beide beroemde vestingbouwkundigen Vauban en Coehoorn. Reeds de poort, dateerende uit den tijd van gouverneur Simon van der Stell (1679—1699), is een nadere beschouwing overwaard, ze doet ons met den erboven aangebrachten klokketoren eenigszins aan de Groothoofdspoort te Dordrecht denken. Ze is versierd met de wapens van Amsterdam, Rotterdam, Delft, Hoorn, Enkhuizen en Zeeland, natuurlijk ontbreken ook de door elkaar geslingerde letters **V**, **O** en **C** der Compagnie en het wapen der Republiek niet. In den achtkanten toren hangt nog steeds de oude klok, volgens het Latijnsche opschrift in het jaar 1697 te Amsterdam gegoten. Buiten en binnen het kasteel is nog heel wat merkwaardigs te zien en te bewonderen: vermelden we slechts de fraaie versiering voor den ingang der oude woning van den gouverneur, uit een rijk bordes met gegroefde zuilen en fijn bewerkt rococo-ornament bestaande, de oude onderaardsche gewelven, de vroegere gevangnissen,

de wallen en de bastions, welke de namen „Oranje”, „Leerdam”, „Buuren”, „Catzenellenbogen” en „Nassau” dragen. — Een onbekend Zuid-Afrikaansch poët vervaardigde het volgende jaardicht, waarin het stichtingsjaar 1666 vervat is: „Den Eersten steen Van 't Nieuwe Casteel Goede Hope, Heeft Wagenaar gelecht, Met hoop van goede hope”.

☞ Reeds meermalen werd dit historische bouwwerk met afbraak bedreigd, doch gelukkig heeft de eerbied voor het oude het pleit tot dusverre nog steeds gewonnen.

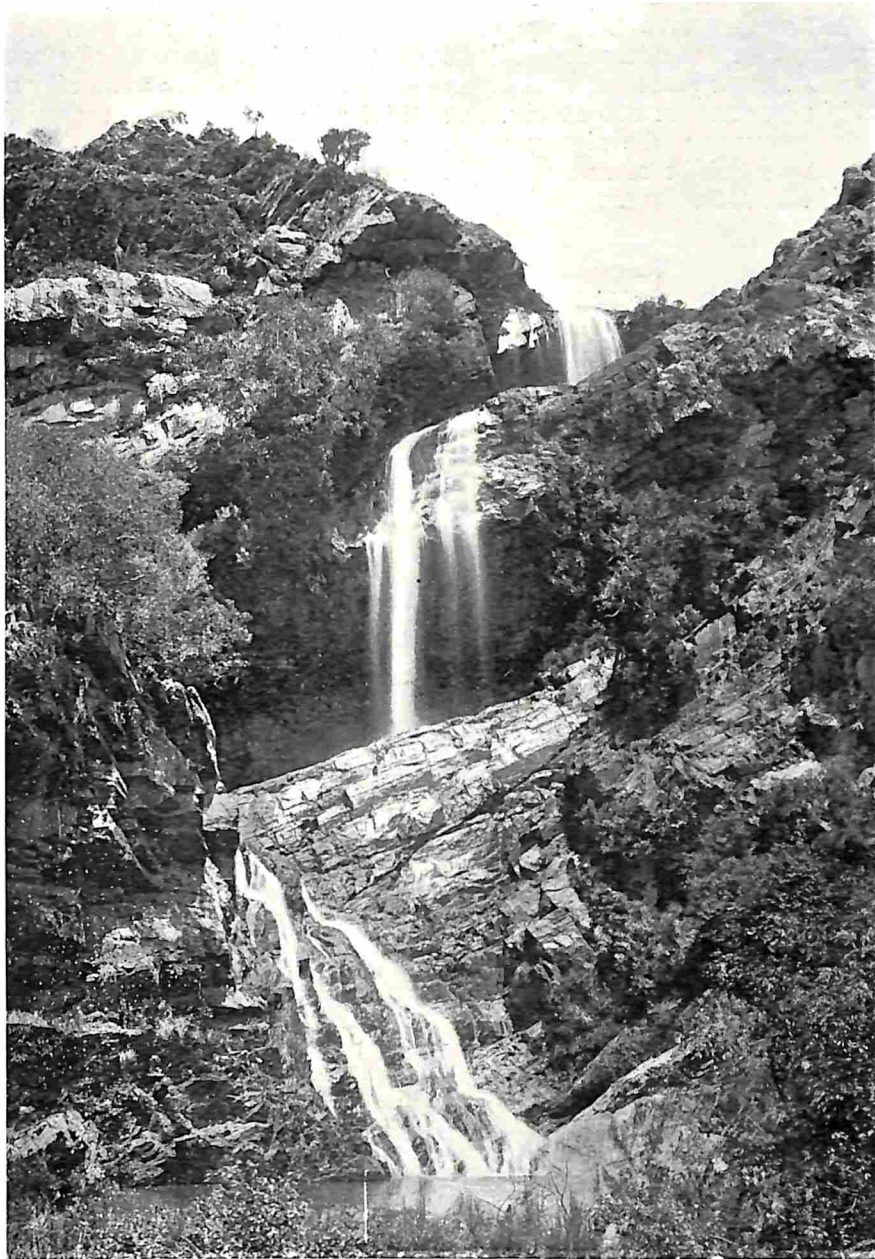
(Wordt vervolgd)

A. W. FRANCKEN

IN HET RIJK DER STILTE

DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

DE KLEINE TIRAN DER ONDERAARDSCHE GANGEN

WATERVAL TE WITPOORTJEN BIJ KRUGERSDORP

zes duim lang, met een rond, krachtig lichaam, korten staart, heel kleine, sterke pooten en een fijn velletje van loodkleurig grijze tint, zou een onoplettend beschouwer dien meedoogenloozen, kleinen roover misschien per abuis voor een gewonen mol hebben aangezien. Maar zoo een vergissing zou voor ieder schepsel kleiner dan een ringelmusch, een veldmuis of een hagedis tot een plotseling en gewelddadig einde geleid hebben; want dit diertje, strijdhaftig als een terrier en op vleesch belust als een wezel, was een spitsmuis. ☞ Nadat zij de dikke larve had opgepeuzeld en bemerkte had, dat haar honger nog onbevredigd was, begon de spitsmuis direkt weer ijverig te graven. Haar wonderbaarlijk sterk ontwikkeld reukorgaan had haar de overtuiging geschonken, dat een klein eindje verder onder het gras nog meer larven lagen, of flink ontwikkelde aardwormen, of de groote, domme, rood-bruine torren, die Mei-kevers genoemd worden. Binnen enkele seconden was nog slechts haar achterlijf te zien tusschen de grassprietjes. Toen alleen een beweging van haar

LANGS den rand van het boschland vond zij het jonge, groene gras der weide vol en zacht. Toen zij er bleef staan, met haar langen, slurfachtigen neus diep erin gestoken, kon haar scherpe reuk er niets anders in onderscheiden dan den koelen geur der grassprietjes en den licht scherpen prikkel en zoetheid van de vochtige aarde er onder. Met woest ongeduld sprong zij zoowat een voet opzij en stak haar neus weer in het gras. Hier vond zij blijkbaar iets, dat meer naar haar smaak was dan de zoete geur van gras en aarde, want zij begon hard te graven, de verwarde wortels doorbijtend en den grond omwoelend met haar krachtige voorpootjes. Binnen enkele seconden bracht zij een dikken, roomkleurigen worm aan het licht, zoowat anderhalven duim lang, met een koperkleurigen kop. De worm kronkelde zich en trachtte zich te verweren, maar werd op staanden voet verscheurd en opgevreten. De overwinnaar vrat haastig, waarbij zij haar buigzamen snuit wegtrok van haar prooi op een manier, die haar een bizonder woest, kwaadaardig voorkomen gaf. ☞ Bijna

kort staartje of een schop van haar achterpootjes. Op dat oogenblik daalde een breede, snelle schaduw uit den hooge neer; en een hongerige giervalk, die als een steen naar beneden schoot, greep met gretige klauwen naar de opening van het hol. Die doodelijke greep trok wat grassprietten uit den grond en wat losse aarde, maar miste juist net de ijverige graafster. Precies op tijd, als gewaarschuwd voor het omlaag schietende gevaar, waren staart en achterpooten vlug naar binnen getrokken en de valk vloog loom weg om verder de weide naar prooi af te zoeken. ☞ Volstrekt niet opgewonden, niettegenstaande zij ternauwernood aan den dood ontsnapt was, zette de spitsmuis haar graafwerk voort. Zij groef haar galerij dicht onder het bodemoppervlak — feitelijk vlak onder de grasworteltjes, waar de wormen en larven het talrijkst waren. Soms ging ze wel een of twee duim lager om een moeilijk eindje graafwerk te vermijden; maar veel vaker groef ze zóó dicht onder de oppervlakte, dat de dunne graslaag boven haar bij iedere beweging meegolfde. Meestal wierp zij de losgewoelde aarde niet achter zich, maar perste ze vast tegen de kanten of tegen de zoldering en dat wel zoo stevig, dat ze sterke muren vormde voor de gangen, die zigzag liepen volgens de opwellingen van het oogenblik of naarmate de muis hier of daar een prooi rook. ☞ De volkomen duisternis van die nauwe onderwereld, gaf de muis geenszins een gevoel van ruimtebeperking. Met stijf gesloten oogen, aan alle kanten door aarde omgeven, voelde zij zich niettemin zoo vrij, alsof zij over alle bovengrondsche ruimte beschikte. Dat de donkere aarde haar omgaf, hinderde haar volstrekt niet, want de zenuwen van haar wonderbaarlijken neus vervingen bij haar zoowel het hooren als het zien. Het leek werkelijk alsof zij hoorde, voelde, rook en zag met haar neus. Als de

wanden van haar nauwen tunnel haar te vast omsloten, kon zij ze door enkele seconden graven verwijden. Deze ondergrondsche wereld, hoe beperkt ook, voldeed op het oogenblik aan al haar behoeften. Van tijd tot tijd rook ze door een kwart duim aarde heen een worm of een larve. Dan groef ze bliksem snel een doorgang, greep haar prooi en genoot ervan in de zwarte duisternis. ☞ Plotseling brokkelde de aarde voor haar voeten weg en drong haar onderzoekende neus door in een andere gang, iets ruimer dan de hare. Het feit, dat deze gang grooter was dan de hare, had eigenlijk voor haar een reden moeten zijn om achteruit te krabbelen; maar zoo iets lag niet in haar aard. Haar neus vertelde haar, dat die weg gegraven was door een mol en dat deze er kort geleden doorheen was gegaan. Zonder een seconde te aarzelen drong zij erin door en rende door den nieuwen tunnel, om daar een vechtpartij of een feestmaal te vinden, al naarmate het lot haar beschoren had. ☞ In haar overgrootte haast had de spitsmuis echter niet voldoende opgelet en plotseling bemerkte zij, dat zij de reuk kwijt was. Dit was nog wel de gang, die de mol gegraven had, maar uit niets bleek, dat deze er in den laatsten tijd doorheen was gegaan. Een feit was, dat de muis een paar meter tevoren de monding van een zij-gang was langs gedraafd, waar de mol, die niet wist, dat hij achtervolgd werd, op zijn dooie gemak was ingewandeld. De vervolger bleef staan, aarzelde een oogenblik en besloot toen haar weg te vervolgen en te zien, waar die op uit zou loopen. Geen halve seconde later voelde zij de zoelte van de open lucht —

toen zag zij een lichtpuntje voor zich uit schitteren — en kwam zij te voorschijn aan een der uitgangen, die de mol gemaakt had om de losgegraven aarde te deponeren. ☞ Zoover gekomen scheen de spitsmuis te vinden, dat zij voor het oogenblik genoeg had van onderaardsche strooptochten. Zij stak haar kop door de opening en overzag het groene veld. Die opening was vlak bij een steenhoop in een hoek van het hek, waar zij zoowel beschutting als een goed jachtterrein hoopte te vinden. Haastig streek zij de losse aarde van haar kop en snorren, rende naar buiten, draafde naar den steenhoop en schoot weg in de eerste de beste spleet. ☞ Op een warmen steen bij den top van den steenhoop schitterde een prachtige rood-en-zwarte vlinder, zachtjes haar vleugels wuivend in den zonneschijn. De felheid zijner kleuren scheen te trillen in den onbewolkten gloed. Plotseling gleed de spitsmuis naar voren vlak onder den steen uit, waarop de vlinder rustte en schoot op hem af met een vluggen sprong. Maar het fraaie insekt was op zijn hoede en zag tijdig het gevaar. Een enkele beweging van zijn schitterende, grootte vleugels hief zijn lichaam op, zooals een ademtocht zachtjes een pluusje doet opwaaien. De teleurgestelde muis sprong recht in de hoogte, maar tevergeefs; en de grootte vlinder fladderde doelloos en lui over de weide om een minder gevaarlijke

rustplaats te vinden. ☞ Volwoede omdat die prooi haar ontsnapt was, klom de muis den steenhoop af en trippelde naar de schutting, waar bij zij haar neus onder ieder bosje onkruid stak op zoek naar het nest van een op den grond broedende vogel. Zij joeg evenwijdig aan de schutting, zoowat een voet van de onderste lat af. Maar zij vond geen nest; integendeel; de eigenaars van een nest, dat ergens in de buurt verborgen was, vonden haar. Zij kreeg tal van slagen van vlug-

DE VIJZELGRACHT TE AMSTERDAM. TOT ONDERGANG BESTEMD?

ge onvindbare vleugels. Kleine, scherpe snaveltjes prikten haar telkens weer en de lucht scheen vol toornig gepiep. Kortom tijd weigerde zij kamp te geven en sprong met opgetrokken snuit naar haar onvatbare aanvallers. Toen, wél inziend, dat zij niets vermocht tegen zulke vlugge vijanden, trok zij af en kroop onder de schutting door. Zij was niet echt bezeerd en bang was zij ook niet; maar zij was niettemin overwonnen en dus in een heel slecht humeur. ☞ Sinds haar terugkeer naar de bovenwereld was zij door het noodlot achtervolgd en dus keerden haar gedachten terug naar de gangen onder de grasworteltjes. Zij herinnerde zich ook dien mol, die haar op zulk een onverklaarbare wijze ontsnapt was. Dus snelde zij vlak langs de heg terug naar den steenhoop, aan welks andere kant de ingang naar de gangen lag. Zij stond juist op het punt een haastig en laatst onderzoek van de steenen in te stellen, in de hoop daar iets naar haar smaak te vinden, toen haar neus een sterken geur bespeurde, die haar onmiddellijk deed stil staan en zich zoo klein mogelijk deed maken. Op hetzelfde oogenblik gleed een mager, lang, geel-bruin dier uit den steenhoop, keek snel in alle richtingen om zich heen en gleed op de muis af met de lenigheid van een slang. Met een wanhopigen sprong vloog deze door de lucht en kwam neer vlak naast den ingang van het hol. Het volgende oogenblik was zij verdwenen; en de wezel, die net een seconde te laat kwam, stak zijn woesten, driehoekigen kop in den ingang, maar probeerde niet zoo een nauwe doorgang binnen te dringen.

(Wordt vervolgd)